

İhale üzerinde bırakılan istekli tarafından ÖZEL poz numaralı iş kalemlerine ilişkin olarak yapılan tespitler ve Tebliğ açıklamaları birlikte değerlendirildiğinde ihale üzerinde bırakılan istekli tarafından aşırı düşük teklif açıklamaları kapsamında bahse konu iş kalemlerine ilişkin olarak sunmuş olduğu Ek-06 Satış Tutarı Tespit Tutanaklarının 5'inci bölümünde bilgileri yer verilen faturanın hakediş faturası niteliğinde olduğu piyasada alım satıma konu

**olan bir mala veya hizmete
ait olmadığı bu çerçevede söz
konusu faturanın tutanağa
esas alınamayacağı anlaşılmış
olup ÖZEL poz numaralı iş
kalemlerine ilişkin olarak
yapılan aşırı düşük teklif
açıklamalarının mevzuata
uygun olmadığı hk**

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Aşırı düşük teklifler" başlıklı 38'inci maddesinde "İhale komisyonu verilen teklifleri değerlendirdikten sonra, diğer tekliflere veya idarenin tespit ettiği yaklaşık maliyete göre teklif fiyatı aşırı düşük olanları tespit eder. Bu teklifleri reddetmeden önce, belirlediği süre içinde teklif sahiplerinden teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıları yazılı olarak ister.

İhale komisyonu;

a) İmalat sürecinin, verilen hizmetin ve yapım yönteminin ekonomik olması,

b) Seçilen teknik çözümler ve teklif sahibinin mal ve hizmetlerin temini veya yapım işinin yerine getirilmesinde kullanacağı avantajlı koşullar,

c) Teklif edilen mal, hizmet veya yapım işinin özgünlüğü,

gibi hususlarda yapılan yazılı açıklamaları dikkate

olarak, aşırı düşük teklifleri değerlendirir. Bu değerlendirme sonucunda, açıklamaları yeterli görülmeyen veya yazılı açıklamada bulunmayan isteklilerin teklifleri reddedilir...” hükmü,

İhale ilan tarihi itibarıyla yürürlükte olan Kamu İhale Genel Tebliği’nin “Sınır değer tespiti ve aşırı düşük teklifler” başlıklı 45’inci maddesinde “...45.1.4. İdare tarafından ihale dokümanı kapsamında;

...b) Anahtar teslimi götürü bedel işlerde; iş kalemleri ve/veya iş gruplarının yapım şartlarına bağlı kalınarak, her iş kalemi/iş grubunun içeriğine göre analizde yer almasını istediği “malzeme, işçilik, makine ve diğerleri (varsa; nakliyeler, inşaat yerindeki yükleme, boşaltma, yatay ve düşey taşımalar, zamlar vb.)” sadece girdi cinslerinin belirlendiği, analiz girdileri ile miktarlarının ve tutarlarının belirtilmediği,

(Ek-Y.2)’de yer alan örneğe uygun analiz formatının isteklilere verilmesi, isteklilerin de tekliflerinin aşırı düşük olarak tespit edilerek kendilerinden açıklama istenmesi durumunda, yapacakları açıklamada sunacakları analizlerin verilen bu formata uygun olması gerekmektedir.

İdare tarafından bütün iş kalemleri/iş grupları için tek bir analiz formatı düzenlenebileceği gibi, iş kalemleri/iş gruplarının yapım şartlarına göre birden fazla analiz formatı da düzenlenebilir. Ancak bu durumda, idare ihale dokümanında hangi analiz formatının hangi iş kalemleri/iş grupları için kullanılacağını belirtmek zorundadır.

Kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış birim fiyatlar ile uyumlu olmayan iş kalemleri (özel iş kalemleri) ile idarelerce tasarlanan ve birden fazla iş kalemini ihtiva eden iş kalemleri (paçal iş kalemi) için bu iş kalemlerinde bulunan analiz girdileri ve miktarlarının gösterildiği analiz

formatlarının, ihale dokümanı kapsamında veya aşırı düşük tekliflere yönelik açıklama istenmesine ilişkin yazı ekinde verilmesi gerekmektedir. Ancak idarece niteliği gereği analiz formatı hazırlanamayan iş kalemlerine ilişkin isteklilerin açıklamaları kapsamında analiz sunmalarına gerek olmayıp, anılan iş kalemlerine ilişkin açıklamalar 45.1.13 maddesi uyarınca yapılabilir.

...45.1.6. Analizler ile yardımcı ve/veya alt analizlerde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından belirlenerek yayımlanmış rayiçleri kullanan ve söz konusu rayiçleri poz numaralarını da belirtmek suretiyle liste halinde sunan isteklilerin, söz konusu rayiçlere ilişkin olarak 45.1.13 maddesinde belirtilen belgeleri sunmalarına gerek bulunmamaktadır.

45.1.7. İstekliler tarafından, inşaat iş kalemleri/iş grupları dışında yer alan sıhhi tesisat, kalorifer tesisatı, müşterek tesisat, havalandırma, brülör, asansör, elektrik tesisatı vb. iş kalemleri/iş gruplarına ait analiz sunulması yerine bu iş kalemi/iş gruplarına ait malzeme ve montaj bedelini ayrı ayrı gösterecek şekilde açıklama yapılması kabul edilecektir.

...45.1.13. Teklifi aşırı düşük bulunan isteklilerin, tekliflerinde önemli olduğu tespit edilen bileşenler ile ilgili olarak 4734 sayılı Kanunun 38 inci maddesi uyarınca yapacakları açıklamada, sorgulamaya konu iş kalemlerine/gruplarına ilişkin analizler ile bu analizlere dayanak teşkil eden bilgi ve belgeleri sunmaları gerekmektedir.

İsteklilerin analizlerine dayanak teşkil eden bilgi ve belgeler;

- a. Üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifleri,
- b. Çimento ve demir ürünleri için ilan edilmiş üretici fiyat tarifeleri,
- c. Kamu kurum ve kuruluşları tarafından sunulan mal ve

hizmetlere ilişkin ilan edilmiş fiyat tarifeleri veya bunlardan alınmış fiyat teklifleri,

ç. Kamu kurum ve kuruluşları tarafından ilgili mal veya hizmetlere ilişkin ilan edilen asgari fiyatlar,

d. Ürettiği, aldığı veya sattığı mallara ilişkin maliyet/satış tutarı tespit tutanakları,

e. Stokunda bulunan mallara ilişkin stok tespit tutanakları,

f. İdarece istenmesi durumunda yardımcı analizler v.b. dir.

İstekliler tekliflerine ilişkin olarak yukarıda sayılan belgelerden kendileri için uygun olanları açıklamaları kapsamında sunacaklardır.

Yukarıda sayılan bilgi ve belgelerden herhangi biri ile açıklama yapılmasının fiilen mümkün olmadığının anlaşıldığı durumlarda, istekliler tarafından gerekçesi belirtilmek suretiyle ilgili mevzuatına göre son 12 ay içinde düzenlenen açıklamaya elverişli diğer bilgi ve belgeler kullanılarak da açıklama yapılabilir (Örnek: Yurt dışından ithal edilen mallara ilişkin olarak gümrük giriş beyannamesi kullanılarak açıklama yapılabilir). Yüklenicinin dışında üçüncü kişilerce inşaat mahalli dışında imal edilen ve esaslı başka bir işçilik veya malzeme katkısı yapılmaksızın yapıya monte edilen iş kalemlerinin üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifleri ile açıklanması durumunda, bu iş kalemlerine ilişkin analiz sunulması zorunlu değildir. Ayrıca, istekliler tarafından teklif kapsamındaki harita, kadastro ve proje işlerine ilişkin yapılacak açıklamalarda üçüncü kişilerden alınan fiyat tekliflerinin sunulması yeterlidir.

Teklifi oluşturan maliyet bileşenlerine ilişkin üçüncü kişilerden fiyat teklifi alınması durumunda, öncelikli olarak fiyat teklifini veren kişiyle tam tasdik sözleşmesi yapan veya beyannamelerini imzalamaya yetkili olan meslek mensubu tarafından ilgisine göre teklife konu mal veya hizmet için

maliyet tespit tutanağı (Ek-0.5) veya satış tutarı tespit tutanağı (Ek-0.6) düzenlenecektir. Tutanaklar fiyat teklifinin dayanağı olarak düzenlenecek olup, aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında sunulacaktır.

Maliyet tespit tutanağı dayanak alınarak fiyat teklifi sunulabilmesi için, fiyat teklifinin mamul/mala ilişkin olması halinde mamul/malın birim fiyatının, tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama birim maliyetin altında olmaması; fiyat teklifinin hizmete ilişkin olması halinde ise bu hizmetin birim fiyatının, tutanakta tespit edilen toplam birim maliyetin altında olmaması, bu tespitin (Ek-0.5) formunda yapılması, fiyat teklifi üzerine meslek mensubu tarafından "Bu fiyat teklifindeki birim fiyatın, mükellefin yasal defter ve belgelerine göre tarafımda düzenlenerek onaylanan (.../.../...) tarih ve (...) sayılı maliyet tespit tutanağındaki ortalama/toplam birim maliyet tutarının altında olmadığını beyan ederim." ibaresinin yazılarak imzalanması ve iletişim bilgileri de belirtilmek suretiyle kaşelenmesi/mühürlenmesi gerekmektedir. Mala ilişkin fiyat teklifi verilebilmesi için ayrıca fiyat teklifini veren kişi tarafından son veya bir önceki geçici vergi beyanname döneminde ihale konusu işte kullanılması öngörülen fiyat teklifi konusu mal miktarının en az 1/20'si kadar alım yapılmış olması gerekir.

Satış tutarı tespit tutanağı dayanak alınarak fiyat teklifi sunulabilmesi için öncelikle fiyat teklifini veren kişi tarafından son veya bir önceki geçici vergi beyanname döneminde ihale konusu işte kullanılması öngörülen fiyat teklifi konusu mamul/mal/hizmet miktarının en az 1/20'si kadar satış yapılmış olması, teklif edilen birim fiyatın, ilgili tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama birim satış tutarının % 80'inin altında olmaması, bu tespitin (Ek-0.6) formunda yapılması, fiyat teklifi üzerine meslek mensubu tarafından "Bu fiyat teklifindeki birim fiyatın, mükellefin yasal defter ve belgelerine göre tarafımda düzenlenerek onaylanan (.../.../...) tarih ve (...) sayılı satış tutarı tespit

tutanağındaki ağırlıklı ortalama birim satış tutarının % 80'inin altında olmadığını beyan ederim." ibaresinin yazılarak imzalanması ve iletişim bilgileri de belirtilmek suretiyle kaşelenmesi/mühürlenmesi gerekmektedir.

Üçüncü kişilerden alınan fiyat tekliflerinin teklife konu alanda faaliyet gösterenlerden alınması gerekmekte olup, bu belgelerin ihale tarihinden önce düzenlenmiş olması zorunlu değildir.

Kaşeleme işlemi 8.4 üncü maddede belirtilen özel kaşe kullanılmak suretiyle yapılabileceği gibi, bu kaşe dışında meslek mensubuna ilişkin bilgileri içeren kaşe kullanılmak suretiyle de yapılabilir.

45.1.13.11. Ek-0.5, Ek-0.6, Ek-0.7 ve Ek-0.8 numaralı tutanakların son veya bir önceki geçici vergi beyanname dönemine ilişkin olarak düzenlenmesi zorunludur. Son veya bir önceki geçici vergi beyanname döneminin tespitinde; 4734 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (a), (d) ve (e) bentlerine göre pazarlık usulü ile yapılan ihalelerde ilk yazılı fiyat tekliflerinin alındığı tarih, diğer ihale usulleri ile yapılan ihalelerde ise ihale tarihi esas alınır.

Örneğin; 11.1.2014 tarihinde açık ihale usulü ile yapılan ihalede son geçici vergi beyanname dönemi "Ekim-Kasım-Aralık 2013", 15.7.2014 tarihinde açık ihale usulü ile yapılan ihalede son geçici vergi beyanname dönemi "Nisan-Mayıs-Haziran 2014" tür" açıklamaları yer almaktadır.

17.08.2021 tarihli ihale komisyonu kararında;

– İhale üzerinde bırakılan istekli tarafından sunulan açıklamalar kapsamında 11 adet, ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi tarafından 8 adet fiyat teklifi

sunulduğu, fiyat tekliflerinin Tebliğ'in 45.1.13'üncü maddesinde yer alan açıklamalar çerçevesinde incelenmesi neticesinde, fiyat teklifleri üzerinde, mükelleflere tam tasdik sözleşmesi yapan veya beyannamelerini imzalamaya yetkili olan meslek mensupları tarafından ilgili beyanların bulunduğu, maliyet tespit tutanağına (Ek-0.5) göre alınan fiyat tekliflerindeki fiyatların birim maliyet tutarının altında olmadığı ve fiyat teklifini veren kişi tarafından son veya bir önceki geçici vergi beyanname döneminde ihale konusu işte kullanılması öngörülen fiyat teklifi konusu mal miktarının en az 1/20'si kadar alım yapıldığı, satış tutarı tespit tutanağına (Ek-0.6) göre alınan fiyat tekliflerindeki fiyatların da, ağırlıklı ortalama birim satış tutarının %80 tutarının altında olmadığı ve fiyat teklifini veren kişi tarafından son veya bir önceki geçici vergi beyanname döneminde ihale konusu işte kullanılması öngörülen fiyat teklifi konusu mamul/mal/hizmet miktarının en az 1/20'si kadar satış yapıldığı,

– Tüm iş kalemleri için sunulmuş olan hesap cetvellerinde yer alan imalatların miktarları ile işe ait keşfinde yer alan miktarlar karşılaştırıldığında, imalat kalemlerinde çıkarılan keşif ile yaklaşık maliyetteki metrajlar arasındaki farkın, isteklilerin teklif ettiği birim fiyatlar ile çarpılması sonucu ihale üzerinde bırakılan istekli açısından istekli lehine toplamda +3.270.908,17.-TL metraj fazlalığı şeklinde, ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif açısından yapılan incelemede ise istekli lehine +4.511.239,00TL metraj fazlalığı olduğu ifade edilmiştir.

İdare tarafından 10.06.2021 tarihinde EKAP üzerinden ihale üzerinde bırakılan istekliye gönderilen yazıda, tekliflerinin aşırı düşük olduğu, teklif bedelini oluşturan iş kalemleri ve iş gruplarına ait miktarları ve bunlara ait birim fiyatları

gösteren hesap cetvelleri ile söz konusu işe ilişkin yazı ekinde gönderilen analiz formatlarına uygun analizler ile bu analizlere dayanak teşkil eden bilgi ve belgelerin Kamu İhale Genel Tebliği'ne uygun olarak açıklanmasının talep edildiği, ayrıca yazı ekinde örnek analiz formatına, açıklama istenilecek iş kalemlerine, açıklama istenilmeyecek girdilere, inşaat ve tesisat pozlarına ilişkin analizler ile alt analizlere yer verildiği görülmüştür.

Bahse konu yazı ekinde yer alan belgeler incelendiğinde, sınır değer altında teklif veren isteklilerden, 88 adet iş kalemine ilişkin açıklama talep edildiği, bu iş kalemlerinin 57 adedinin inşaat iş kalemi, 13 adedinin havalandırma, ısıtma, sıhhi tesisat, asansör vb. nitelikteki tesisat iş kalemi, 10 adedinin elektrik tesisatı iş kalemi ve 8 adedinin ise özel poz niteliğinde olduğu anlaşılmıştır.

İhale üzerinde bırakılan istekli tarafından aşırı düşük teklif açıklamaları kapsamında;

- KTB.ELK-18.001 Harici-Dahili Sabit (Full Hd 1080p) IP Dome Kamera (Adet),
- KTB.ELK-18.002 Harici-Dahili Sabit (Full Hd 1080p) IP Bullet Kamera (Adet),
- KTB.ELK-18.005 Raid 5/6 Kayıt Koruma Sınıfı, 16-32 Kanal Profesyonel Tıp Network IP Video Kayıt Ünitesi (IP Video Kayıt Cihazı) (Adet),
- KTB.ELK-18.009 24-Port 10/100TX 802.3at PoE + 2-Port Gigabit TP/SFP Combo Web Smart Ethernet Switch (Adet),
- ÖZEL-01 Temperli Lamine Camlı Paslanmaz Çelik Korkuluk (6

mm+1,52pvb+6mm) (H:120 cm) (m),

– ÖZEL-02 Temperli Lamine Camlı Paslanmaz Çelik Korkuluk (8 mm +1,52pvb+8 mm) (H=90 cm) + Güvenlik Filesı (m),

– ÖZEL-18 Silikon Birleşmeli Giydirme Cam Cephe (m²),

– ÖZEL-21 Fotoselli Kartlı Kapı Yapılması (Çift Kanatlı) (Adet),

– ÖZEL-27 Kamelya Yapılması (Adet),

– ÖZEL-29 Giriş Takı Yapılması (Adet)

– MÖZEL-25 Dx bataryalı klima santrali 10.000 m³/h (Adet) poz numaralı iş kalemlerine ilişkin fiyat teklifi sunulduğu, “KTB.ELK-18.001, KTB.ELK-18.002, KTB.ELK-18.005, KTB.ELK-18.009, ve MÖZEL-25” poz numaralı iş kalemleri için Ek-0.5 “Maliyet Tespit Tutanağı”, “ÖZEL-01, ÖZEL-02, ÖZEL-18, ÖZEL-21, ÖZEL-27 ve ÖZEL-29” iş kalemleri için ise Ek-0.6 “Satış Tutarı Tespit Tutanağı” sunulduğu görülmüştür.

Ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi tarafından aşırı düşük teklif açıklamaları kapsamında; poz numaralı iş kalemlerine ilişkin fiyat teklifleri ile Ek-0.6 “Satış Tutarı Tespit Tutanağı” sunulduğu görülmüştür.

İhale üzerinde bırakılan istekli ile ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi tarafından sunulan maliyet tespit tutanakları ile satış tutarı tespit tutanakları incelendiğinde;

– Her iki istekli tarafından sunulan tutanakların 3’üncü bölümlerinde, geçici vergi beyanname dönemleri olarak “2021/1” veya “2020/4” bilgilerine yer verildiği görülmüştür.

– İhale üzerinde bırakılan istekli tarafından açıklamaları kapsamında, “ÖZEL-01, ÖZEL-02, ÖZEL-27, ÖZEL-29 ve MÖZEL-25” poz numaralı iş kalemlerine ilişkin olarak sunulan tutanakların 5’inci bölümünde yer alan ilgili imalatlarla ilişkin öngörülen satış miktarlarının, isteklinin sunmuş olduğu hesap cetvelinde yer alan miktarların en az 1/20 oranı kadar alış/satış yapılması şartını karşıladığı, tutanakların ilgili bölümlerinde yer verilen faturalarda, işin türüne yönelik yer alan yer bilgiler ile fiyat tekliflerine konu ihale konusu işte gerçekleştirilecek işlerinin uyumlu olduğu anlaşılmıştır.

Diğer taraftan “ÖZEL-18 Silikon Birleşmeli Giydirme Cam Cephe (m^2)” poz numaralı iş kalemi için, idare tarafından hazırlanan analizde birimin “ m^2 ” olarak düzenlendiği, ihale üzerinde bırakılan istekli tarafından “ m^2 ” üzerinden fiyat teklifi alındığı, fiyat teklifine dayanak teşkil eden Ek-0.6 Satış Tutarı Tespit Tutanağının 4’üncü bölümünde, iş kaleminin miktarına ilişkin biriminin “ m^2 ” olarak düzenlendiği, ancak tutanağın 5’inci bölümünün aşağıdaki şekilde doldurulduğu ve miktarın “TK” olarak belirtildiği, “ÖZEL-21 Fotoselli Kartlı Kapı Yapılması (Çift Kanatlı) (Adet)” poz numaralı iş kalemi için, idare tarafından hazırlanan analizde birimin “Adet” olarak düzenlendiği, ihale üzerinde bırakılan istekli tarafından “Ad” üzerinden fiyat teklifi alındığı, fiyat teklifine dayanak teşkil eden Ek-0.6 Satış Tutarı Tespit Tutanağının 4’üncü bölümünde, iş kaleminin miktarına ilişkin biriminin “Ad” olarak düzenlendiği, ancak tutanağın 5’inci bölümünün aşağıdaki şekilde doldurulduğu ve miktarın “TK” olarak belirtildiği görülmüştür.

ÖZEL-18 ve ÖZEL-21 poz numaralı iş kalemlerine ilişkin olarak sunulan Ek-0.6 Satış Tutarı Tespit Tutanaklarının 5'inci bölümünde, faturalara konu işlerin nevi ve miktarlarına ilişkin detayların "Fatura ayrıntısı dökümünden" aktarıldığı anlaşılmış olup bu husus ile ilgili olarak meslek mensubundan bu husus ile ilgili belgeleri sunması talep edilmiştir.

Meslek mensubu tarafından gönderilen belgeler incelendiğinde, faturaya konu hizmetin adının "Burdur Sağlık Meslek Yüksek Okulu Alüminyum Doğrama İşleri 2 Nolu Hakediş Bedeli" olduğu, miktarın "1" ve birimin "Adet" olduğu görülmüştür.

Ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi tarafından aşırı düşük teklif açıklamaları kapsamında "ÖZEL-01, ÖZEL-02, ÖZEL-5, ÖZEL-18, ÖZEL-21, ÖZEL-27, ÖZEL-29 ve MÖZEL-25" poz numaralı iş kalemlerine ilişkin olarak sunulan tutanakların 5'inci bölümünde yer alan ilgili imalatlarla ilişkin öngörülen satış miktarlarının, isteklinin sunmuş olduğu hesap cetvelinde yer alan miktarların en az 1/20 oranı kadar alış/satış yapılması şartını karşıladığı, tutanakların ilgili bölümlerinde yer verilen faturalarda, işin türüne yönelik yer alan yer bilgiler ile fiyat tekliflerine konu ihale konusu işte gerçekleştirilecek işlerinin uyumlu olduğu tespit edilmiştir.

– Hem ihale üzerinde bırakılan istekli hem de ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi tarafından sunulan maliyet tespit tutanaklarının 6'ncı, satış tutarı tespit tutanaklarının ise 5'inci bölümlerinde yer alan fatura bilgileri tablosunun doldurulduğu, faturaya konu malın veya işin nevi ile uyumlu olduğu ve fatura tarihlerinin tutanakların 3'üncü bölümünde yer alan geçici vergi beyanname dönemlerine uygun olduğu görülmüştür.

– Her iki istekli tarafından açıklamalar kapsamında sunulan fiyat tekliflerinde yer alan fiyat tekliflerini veren kişilere ait imzalar ile açıklama kapsamında yer alan imza sirkülerleri ile imza beyannamelerinde yer alan imzaların uyumlu olduğu, imzası olan kişilerin fiyat tekliflerini veren kişilerin yetkilileri olduğu, fiyat teklifleri ile tutanaklarda meslek mensuplarının (SMMM) imzalarının ve kaşelerinin yer aldığı anlaşılmıştır.

a) Kamu İhale Genel Tebliği'nin yukarıda aktarılan 45.1.8'inci maddesinde, aşırı düşük teklif sahipleri tarafından yapılan yazılı açıklamanın, idarece tanımlanan yapım şartlarına veya teknik şartnameye uygun olmaması durumunda isteklilerin tekliflerinin reddedileceği açıklanmıştır. Bu noktada anahtar teslimi götürü bedel teklif alınan yapım işi ihalelerinde, iş kapsamındaki imalat miktarları idare tarafından istekli olabileceklere verilmemekte, ihale dokümanı kapsamında yer alan projeler, mahal listeleri, teknik şartname vb. dokümanlar üzerinden idarece ve istekliler tarafından metrajlar ayrı ayrı hesaplanmaktadır. Dolayısıyla ihale konusu iş kapsamındaki imalatların niteliği, projenin karmaşıklığı ve büyüklüğü gibi unsurlar nedeniyle isteklilerce belirlenen miktarların idarenin belirlediği miktarlarla birebir örtüşmesi beklenmemekle birlikte, aradaki metraj farkının makul düzeyde olması gerekmektedir.

Ayrıca aşırı düşük teklif sorgulamasına tabi tutulan bir istekli tarafından açıklama istenilen bir iş kalemi miktarının düşük hesaplanmasının isteklinin teklif bedelinin düşük hesaplanmasına yol açacağı gibi, açıklama istenilen başka bir iş kaleminin miktarının fazla hesaplanmasının da teklif bedelinin yüksek hesaplanmasına yol açacağı açıktır.

Netice itibariyle, anahtar teslimi götürü bedel üzerinden ihale edilen işlerde idarenin metrajları ile isteklilerin metrajlarının bire bir örtüşmesi beklenmemekle birlikte, aradaki metraj farkının makul kabul edilebilecek bir oranda (%10) olmasının yanında, açıklama istenilen iş kalemlerinin biri veya birkaçındaki metraj farklılığının %10'u aşması halinde açıklama istenilen iş kalemlerinin tamamı üzerinden sağlanan fiyat avantajının ihaleye teklif veren diğer isteklilerin teklif bedellerine göre sıralamada değişikliğe sebep olup olmadığı ve kendileri lehine bir avantaj sağlayıp sağlamadığı hususu da dikkate alınmalıdır. Bu nedenle, idare tarafından bir iş kaleminde başvuru sahibi isteklinin metrajının idare metrajına oranla önemli ölçüde düşüklüğü gerekçesinin aşırı düşük teklif açıklamalarının doğrudan reddedilmesi sonucunu doğurmayacağından açıklama istenilen tüm iş kalemleri üzerinden değerlendirme yapılması gerekmektedir.

Aktarılan açıklamalar çerçevesinde ihale üzerinde bırakılan istekli tarafından sunulan aşırı düşük teklif açıklaması incelendiğinde; açıklama istenilen iş kalemlerine ilişkin olarak sunulan hesap cetvelindeki metraj miktarları ile yaklaşık maliyet hesabında idare tarafından öngörülen metraj miktarlarının karşılaştırılması neticesinde sorgulamaya tabi tutulan 88 adet iş kaleminden 62 adet iş kalemine ilişkin olarak istekli tarafından hesaplanan miktarların idarece hesaplanan miktarlardan yüksek olduğu, bu fazlalığın en fazla %133,39 olduğu, 10 adet iş kalemine ilişkin hesaplanan miktarların idarece hesaplanan miktarlar ile aynı olduğu, 16 adet iş kalemine ilişkin hesaplanan miktarların ise idarece hesaplanan miktarlardan düşük olduğu, bu düşüklüğün en fazla %6,82 oranında olduğu tespit edilmiştir.

Ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi tarafından sunulan aşırı düşük teklif açıklaması incelendiğinde; açıklama istenilen iş kalemlerine ilişkin olarak sunulan hesap cetvelindeki metraj miktarları ile yaklaşık maliyet hesabında idare tarafından öngörülen metraj miktarlarının karşılaştırılması neticesinde sorgulamaya tabi tutulan 88 adet iş kaleminden 67 adet iş kalemine ilişkin olarak istekli tarafından hesaplanan miktarların idarece hesaplanan miktarlardan yüksek olduğu, bu fazlalığın en fazla %114,29 olduğu, 7 adet iş kalemine ilişkin hesaplanan miktarların idarece hesaplanan miktarlar ile aynı olduğu, 10 adet iş kalemine ilişkin hesaplanan miktarların ise idarece hesaplanan miktarlardan düşük olduğu, bu düşüklüğün en fazla %5,05 oranında olduğu tespit edilmiştir.

Ayrıca hem ihale üzerinde bırakılan istekli hem de ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi tarafından sorgulamaya tabi tutulan 88 iş kalemine ilişkin hesaplanan miktarların, bazı iş kalemlerinde idarece hesaplanan miktarlardan düşük, bazılarında eşit veya yüksek olduğu görülmüş ise de sorgulamaya tabi tutulan 88 iş kalemi için teklif edilen birim fiyatlar ile miktar farklarının çarpılması sonucunda elde edilen tutarın, ihale üzerinde bırakılan istekli açısından 3.270.908,17TL, ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif açısından ise 4.511.239,00TL olduğu, bu durumun anılan isteklilere bir avantaj sağlamadığı, bir başka ifadeyle hem ihale üzerinde bırakılan istekli hem de ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi tarafından, sorgulamaya tabi tutulan 88 iş kalemi için idarece hesaplanan miktarların esas alınması durumunda, tekliflerinin halihazırda ihaleye sundukları tekliflerin daha da altında olacağı anlaşılmış olup başvuru sahibinin bu husustaki iddiası uygun bulunmamıştır.

b) Başvuru sahibi tarafından birinci iddianın (b), (c), (d),

(e), (f), (g) ve (h) kısımlarında yer verilen iddialara ilişkin olarak;

Tebliğ'in yukarıda aktarılan 45.1.4'üncü maddesinde kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış birim fiyatlar ile uyumlu olmayan iş kalemleri (özel iş kalemleri) ile idarelerce tasarlanan ve birden fazla iş kalemini ihtiva eden iş kalemleri (paçal iş kalemi) için bu iş kalemlerinde bulunan analiz girdileri ve miktarlarının gösterildiği analiz formatlarının, ihale dokümanı kapsamında veya aşırı düşük tekliflere yönelik açıklama istenmesine ilişkin yazı ekinde verilmesi gerektiği, ancak idarece niteliği gereği analiz formatı hazırlanamayan iş kalemlerine ilişkin isteklilerin açıklamaları kapsamında analiz sunmalarına gerek olmadığı, anılan iş kalemlerine ilişkin açıklamaların, Tebliğ'in 45.1.13 maddesi uyarınca yapılabileceği açıklanmıştır.

Tebliğ'in 45.1.13'üncü maddesinde, teklifi aşırı düşük bulunan isteklilerin, tekliflerinde önemli olduğu tespit edilen bileşenler ile ilgili olarak 4734 sayılı Kanun'un 38'inci maddesi uyarınca yapacakları açıklamada, sorgulamaya konu iş kalemlerine/gruplarına ilişkin analizler ile bu analizlere dayanak teşkil eden bilgi ve belgeleri sunmalarının gerektiği, isteklilerin analizlerine dayanak teşkil eden bilgi ve belgeler kapsamında üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifleri ile açıklama yapabilecekleri, fiyat teklifi alınması durumunda, öncelikli olarak fiyat teklifini veren kişiyle tam tasdik sözleşmesi yapan veya beyannamelerini imzalamaya yetkili olan meslek mensubu tarafından ilgisine göre teklife konu mal veya hizmet için maliyet tespit tutanağının (Ek-0.5) veya satış tutarı tespit tutanağının (Ek-0.6) düzenleneceği, bu tutanakların fiyat teklifi ile birlikte aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında sunulacağı açıklanmıştır.

Mezkûr maddede ayrıca, fiyat teklifi verilebilmesi için fiyat teklifini veren kişi tarafından son veya bir önceki geçici vergi beyanname döneminde ihale konusu işte kullanılması öngörülen fiyat teklifi konusu mal/mamul miktarının, maliyet tutarı esas alınırđsa en az 1/20'si kadar alım, satış tutarı esas alınırđsa en az 1/20'si kadar satış yapılmış olması koşulunun sağlanması gerektiği, meslek mensuplarının (Yeminli Mali Müşavirler veya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler), üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifi üzerindeki beyanın ve tutanaklardaki bilgilerin doğruluğundan sorumlu olduğu, tutanakların son veya bir önceki geçici vergi beyanname dönemine ilişkin olarak düzenlenmesi gerektiği, son veya bir önceki geçici vergi beyanname döneminin tespitinde ihale tarihinin esas alınacağı açıklanmıştır.

Tebliğ ekinde yer alan ve standart form olarak düzenlenen "Ek-0.5 Maliyet Tespit Tutanağı" ve "Ek-0.6 Satış Tutarı Tespit Tutanağı"nın doldurulması noktasında, tutanakta meslek mensubu ile mükellef bilgilerinin yer alacağı, tespit yapılan geçici vergi beyanname dönemine ait yasal defter tasdik bilgilerine yer verileceği, maliyete dayalı verilerin esas alınması durumunda mamul veya mala ilişkin giderler ile birlikte diğerk giderler de dikkate alınarak ağırlıklı ortalama birim maliyetin çıkartılacağı, satışlara ilişkin kayıtlar esas alınması durumunda ise ağırlıklı ortalama birim satış tutarının tespit edileceği, bu tutarların tespitinde dikkate alınan fatura bilgilerine de tutanakta yer verileceği, ayrıca meslek mensubuna ait faaliyet belgesi ve mükellefin temsile yetkili olduğunu gösteren belge ile imza beyannamesinin tutanak ekinde yer alacağı anlaşılmıştır.

İhale üzerinde bırakılan istekli ile ekonomik açıdan en

avantajlı ikinci teklif sahibi tarafından aşırı düşük teklif açıklamaları kapsamında sunulan fiyat teklifleri ile bunlara ilişkin tutanak, yetki belgesi ve faaliyet belgeleri, başvuru sahibinin iddia ettiği hususlar açısından incelendiğinde;

– Sunulan tutanaklarda, geçici vergi beyanname dönemleri olarak “2021/1” veya “2020/4” bilgilerine yer verildiği, ihale tarihinin 27.05.2021 olduğu dikkate alındığında son geçici vergi beyanname döneminin “Ocak – Şubat – Mart 2021” ve bir önceki geçici vergi beyanname döneminin ise “Ekim – Kasım – Aralık 2020” olacağı, istekliler tarafından sunulan tutanaklarda yer verilen dönemlerin Tebliğ’in yukarıda aktarılan 45.1.13.11’inci maddesinde yer alan açıklamalara uygun olduğu,

– İhale üzerinde bırakılan istekli tarafından, “ÖZEL-18 ve ÖZEL-21” poz numaralı iş kalemlerine ilişkin olarak yapılan tespitler ve Tebliğ’in yukarıda aktarılan açıklamaları birlikte değerlendirildiğinde, ihale üzerinde bırakılan istekli tarafından aşırı düşük teklif açıklamaları kapsamında bahse konu iş kalemlerine ilişkin olarak sunmuş olduğu Ek-0.6 Satış Tutarı Tespit Tutanaklarının 5’inci bölümünde bilgileri yer verilen faturanın hakediş faturası niteliğinde olduğu, bir başka ifadeyle, piyasada alım satıma konu olan bir mala veya hizmete ait olmadığı, bu çerçevede söz konusu faturanın tutanağa esas alınamayacağı anlaşılmış olup ÖZEL-18 ve ÖZEL-21 poz numaralı iş kalemlerine ilişkin olarak yapılan aşırı düşük teklif açıklamalarının mevzuata uygun olmadığı tespit edilmiştir.

– İhale üzerinde bırakılan istekli tarafından “ÖZEL-01, ÖZEL-02, ÖZEL-27, ÖZEL-29 ve MÖZEL-25” poz numaralı iş kalemlerine, ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi

tarafından ise “ÖZEL-01, ÖZEL-02, ÖZEL-5, ÖZEL-18, ÖZEL-21, ÖZEL-27, ÖZEL-29 ve MÖZEL-25” poz numaralı iş kalemlerine ilişkin olarak sunulan tutanakların 4’üncü bölümlerinde yer verilen alım/satış bilgilerinin, bahse konu istekliler tarafından ihale konusu işte kullanılması öngörülen fiyat teklifi konusu mamul/mal/hizmet miktarının en az 1/20’si kadar alım veya satış yapılmış olması şartını karşıladığı, bahse konu kalemlere ilişkin maliyet tespit tutanaklarının 6’ncı, satış tutarı tespit tutanaklarının ise 5’inci bölümlerinde yer alan fatura bilgileri tablosunun doldurulduğu, faturaya konu malın veya işin nevi ile uyumlu olduğu ve fatura tarihlerinin tutanakların 3’üncü bölümünde yer alan geçici vergi beyanname dönemlerine uygun olduğu,

– Açıklamalar kapsamında sunulan fiyat tekliflerinde, fiyat tekliflerini veren kişilere ait imzalar ile açıklama kapsamında yer alan imza sirkülerleri ile imza beyannamelerinde yer alan imzaların uyumlu olduğu, imzası olan kişilerin fiyat tekliflerini veren kişilerin yetkilileri olduğu, fiyat teklifleri ile tutanaklarda meslek mensuplarının (SMMM) imzalarının ve kaşelerinin yer aldığı,

– İhale üzerinde bırakılan istekli tarafından “KTB.ELK-18.001, KTB.ELK-18.002, KTB.ELK-18.005, KTB.ELK-18.009, ÖZEL-01, ÖZEL-02, ÖZEL-18, ÖZEL-21, ÖZEL-27, ÖZEL-29 ve MÖZEL-25” poz numaralı iş kalemlerine, ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi tarafından ise “ÖZEL-01, ÖZEL-02, ÖZEL-5, ÖZEL-18, ÖZEL-21, ÖZEL-27, ÖZEL-29 ve MÖZEL-25” poz numaralı iş kalemlerine ilişkin fiyat teklifleri ile açıklama yapıldığı, her iki istekli tarafından bu iş kalemlerine ilişkin olarak hazırlanan analizlerin, idare tarafından aşırı düşük teklif sorgulama yazısı ekinde yer verilen analiz formatları ile uyumlu olduğu anlaşılmış olup başvuru sahibinin bu yöndeki iddiası yerinde görülmemiştir.

Diğer taraftan başvuru sahibi tarafından itirazın şikâyet dilekçesinde özetle, tutanaklarının eklerinde yer alan imza sirküleri, imza beyannamesi ve temsile yetkili olduğuna ilişkin belgelerin asıl veya noter tasdikli sunulmadığı iddia edilmektedir.

İhale ilan tarihi itibarıyla yürürlükte olan Kamu İhale Genel Tebliği'nin ekinde yer alan "Ek-0.5 Maliyet Tespit Tutanağı" ile "Ek-0.6 Satış Tutarı Tespit Tutanağı" standart formunda, "1) Mükellefe Ait İmza Sirküleri, 2) Meslek Mensubuna Ait Faaliyet Belgesi (Meslek Mensubunca "Aslı Gibidir" Onaylı Sureti)"nin tutanak ile beraber ek olarak sunulacağı düzenlenmiş olup, bahse konu belgede faaliyet belgesinin sunulmuş şekline ilişkin düzenleme yapılırken, mükellefe ait imza sirkülerinin nasıl sunulması gerektiğine ilişkin herhangi bir düzenleme yapılmadığı görülmüştür.

Ayrıca, idare tarafından başvuru sahibine EKAP üzerinden tebliğ edilen aşırı düşük teklif sorgulamasına ilişkin yazıda açıklamalara dayanak teşkil eden bilgi ve belgelerin 26/01/2021 tarih ve 31376 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliğinin 45'inci maddesine uygun olarak açıklanması istenmekle birlikte, anılan isteklilerden söz konusu tespit tutanaklarının ekinde yer alan fiyat teklifi veren mükellefe ait imza sirkülerinin aslının veya noter onaylı örneğinin sunulmasının istenmediği tespit edilmiştir.

Yapılan tespitler çerçevesinde; idare tarafından anılan istekliye tebliğ edilen aşırı düşük teklif sorgulamasına ilişkin yazıda, fiyat teklifi veren mükellefe ait imza

sirkülerinin aslının veya noter onaylı örneğinin sunulması gerektiğine ilişkin bir ifadeye yer verilmediğinden, başvuru sahibinin bu yöndeki iddiası da yerinde bulunmamıştır.

B) İhalelere Yönelik Başvurular Hakkında Yönetmelik'in 18'inci maddesi yönünden yapılan inceleme sonucunda herhangi bir aykırılık tespit edilmemiştir.

Sonuç olarak, yukarıda belirtilen mevzuata aykırılıkların düzeltici işlemle giderilebilecek nitelikte olduğu tespit edildiğinden, Çalışkaner İnş Turz. San. ve Tic. Ltd. Şti., Aydoğa İnş. Taah. Tur. Otom. Tic. Ltd. Şti., Gen-Ka İnş. Yapı Malz. Taah. San. ve Tic. Ltd. Şti. İş Ortaklığı ile Toroslar Yapı Haf. İnş. Taah. İth. ve İhr. San. Tic. Ltd. Şti., Baykök İnş. Taah. Nak. İş Mak. İth. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti. İş Ortaklığı'nın tekliflerinin değerlendirme dışı bırakılması ve bu aşamadan sonraki ihale işlemlerinin mevzuata uygun olarak yeniden gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Toplantı No	: 2021/045
Gündem No	: 21
Karar Tarihi	: 03.11.2021
Karar No	: 2021/UY.II-2015